

11. SINIF

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

3. Ünite

1. Kur'an'ın bazı ayetlerinde ilk bakışta tam olarak anlaşılmayan ve adına mücmel denilen kapalı ifadeler yer almaktadır. Örneğin "Böylece sizi orta bir ümmet yaptık ki insanlara örnek olasınız..." (Bakara suresi, 143. ayet) ayeti indiği zaman Hz. Peygamber ayette geçen orta kelimesinin "ölçülü, dengeli" anlamına geldiğini belirtmiştir.

Bu durum Hz. Peygamber'in;

- I. tebliğ,
- II. tebyin,
- III. uyarıcı,
- IV. örnek olma

görevlerinden hangilerinin kapsamına girer?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve III. D) II ve IV. E) III ve IV.

2. "Kim doğru yolu seçerse kendi iyiliği için seçmiştir, kim de saparsa kendi zararına sapmış olur. Hiç kimse başkasının günah yükünü üstüne almaz. ..."

(İsrâ suresi, 15. ayet)

Verilen ayette hidayet kavramının hangi yönü vurgulanmaktadır?

- A) İnsanın isteyerek tercih edeceği bir durum olması
- B) Herkesin ulaşabileceği bir netice olması
- C) Allah'ın insanın kalbini doğruluğa açması
- D) Akılını kullananların ulaşacağı bir sonuç olması
- E) Peygamber ve ilahi kitap rehberliğinde gerçekleşmesi

3. "Onlar (takvâ sahipleri) bollukta da darlıkta da Allah yolunda harcarlar, öfkelerini yenerler, insanları affederler. Allah işini güzel yapanları sever. Onlar çirkin bir şey yaptıkları veya kendilerine kötülük ettikleri zaman Allah'ı hatırlarlar da hemen günahlarının bağışlanmasını dilerler. Zaten günahları Allah'tan başka kim bağışlayabilir ki? Onlar, yaptıklarında bile bile ısrar etmezler."

(Â-i İmrân suresi, 134 ve 135. ayetler)

Bu ayetlerde takva sahiplerinin özellikleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değilmiştir?

- A) Özdenetim sahibidirler.
- B) Salih amel işlerler.
- C) Tevekkül ederler.
- D) Sabırlıdır.
- E) Cömerttirler.

4. Çocukluğumda okuldan arta kalan zamanı babamın terzi dükkânında ona yardım ederek geçirirdim. Her gün ikinci saatinde dükkânımızın önünden yaşlı birisi ellerinde kutu kutu kibritle geçerken bize yaklaşır ve gülümseyerek selam verirdi. Babama kim olduğunu sorduğumda ona 'kibritçi dede' diyebileceğimi söyledi. Kibritçi dede işine ve insanlara saygı duyar, sattığı kibritleri kalitesine göre ayırır, müşterilerine de bunu güzelce izah ederdi. Kibritçi dede arada dükkânımıza girer ve bizimle biraz oturup sohbet ederdi. Babam bazen kibrit satın alır ve değerinden daha fazla para vermek istediğinde asla kabul etmezdi. Bu durum yıllarca böyle devam etti. Bir gün kibritçi dede alıştığımızın dışında bir vakitte dükkânımıza geldi. Sürekli gülümseyen yüzü bir başka gülüyordu o gün. Üzerinde Türk bayrağı rozetli bir kıyafet vardı. Ben ve babam çok şaşırmıştık. Soluk kıyafetlerle görmeye alıştığımız kibritçi dede çok şık görünüyordu. Kibritleri satarak biriktirdiği parayla hacca gidiyormuş. Hepimizin gözleri dolmuştu. Kibritçi dedeyle helalleştik ve onu uğurladıktan sonra babam bana dönerek şunları söyledi: "Kibritçi dedenin hacca gitme konusundaki verdiği mücadele büyük bir sabırdır. Sabır ise en güzel nefis terbiyesidir. O inancındaki samimiyeti sayesinde bunu başardı."

Bu metinde altı çizili yerlerde sırasıyla aşağıdaki kavramlardan hangilerine değinilmiştir?

- A) İhsan - Takva - Cihat - İhlas
- B) İhlas - Cihat - İhsan - Salih Amel
- C) Hidayet - Cihat - Salih Amel - İhlas
- D) İhsan - Salih Amel - Cihat - İhlas
- E) İhlas - Salih Amel - Takva - İhsan

5. "İşini güzel yaparak kendini Allah'a veren ve İbrahim'in, Allah'ı bir tanıyan dinine tâbi olan kimseden kimin dini daha güzel olabilir! Ve Allah İbrahim'i dost edinmiştir."

(Nisâ suresi 125. ayet)

Verilen ayette altı çizili yer 'ihsan' kavramının anlamlarından biridir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu kavramı açıklayıcı nitelikte bir söz değildir?

- A) Başarının çalışmaktan önce geldiği tek yer sözlüktür.
- B) Bir mih bir nal kurtarır, bir nal bir at kurtarır.
- C) İşin yoksa şahit ol, paran çoksa kefil ol.
- D) Ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz.
- E) Acele işe şeytan karışır.

8. Prof. Dr. İhsan Süreyya Sırma, öğrencilik yıllarında yaşadığı bir anısını şöyle anlatıyor;

“Paris’teki Müslüman Talebe Cemiyetinde her Pazar seminer olur ve genellikle seminerleri Muhammed Hamidullah hocamız yapar, biz de dinleyici olurduk. Bir kış günüydü ve o pazar nöbet bendeydi. Güzel ve lapa lapa kar yağıyordu. Saat 14.00’te dernek evine vardım; mekânı süpürdüm ve sobayı yaktım. Saat 14.15’te hoca geldi. Henüz hiç kimse yoktu. Hocayla birlikte öğrenci arkadaşları beklemeye başladık. Saat 14.30 oldu; hiç kimse yok. Kendi kendime, ‘Madem saat doldu hâlâ hiç kimse gelmedi, o halde sobayı söndüreyim, gidelim.’ dedim ve sobayı söndürmek için eğildim. Bunun üzerine Hamidullah hocam, sert bir tonla, ‘Ne yapıyorsun?’ diye bana seslendi. Beni yanına çekti ve karşısına oturarak seminerine başladı. Tam kırk beş dakika, beş yüz kişi dinliyormuş gibi konusunu anlattı sonra da bana şöyle dedi: ‘Bugün burayı kimse gelmedi diye kapatırsak, bir daha burası açılmaz!’”

Parçada anlatılan olayda Muhammed Hamidullah’ın tutumunu ifade eden kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İhsan B) Takva C) Hidayet D) Salih amel E) Sırat-ı müstakim

9. Kur’an-ı Kerim’de sık geçen bazı temel kavramlar vardır. Bunları bilmek ve öğrenmek Kur’an’ı dolayısıyla da İslam’ı doğru öğrenebilmek ve yaşayabilmek açısından büyük önem taşımaktadır. Bu kavramlardan bazıları; hidayet, ihsan, ihlas, takva, cihat, sırat-ı müstakim ve salih amel kavramlarıdır.

Buna göre aşağıdaki ayetlerden hangisi diğerlerinden farklı bir kavram ile ilgilidir?

- A) “İyilikle kötülük bir olmaz. Kötülüğü en güzel bir şekilde sav. Bir de bakarsın ki, seninle arasında düşmanlık bulunan kimse sanki sıcak bir dost oluvermiştir.
(Fussilet suresi, 34. ayet)
- B) “Sizinle savaşanlarla siz de Allah yolunda savaşın, fakat aşırılığa sapmayın; Allah aşırılığa sapanları sevmez.”
(Bakara suresi, 190. ayet)
- C) “Öyleyse artık inkârcılara boyun eğme, bu Kur’an’la onlara karşı bütün gücünle mücadeleni sürdür.”
(Furkân suresi, 52. ayet)
- D) “Kolay da olsa zor da olsa sefere çıkın ve mallarınızla canlarınızla Allah yolunda savaşın...”
(Tevbe suresi, 41. ayet)
- E) “Şüphesiz biz ona doğru yolu gösterdik; artık o isterse şükreden olur, isterse nankör.”
(İnsân suresi, 3. ayet)

10. Kuran'da geçen bazı kavramların kısa tanımları aşağıdaki gibidir.

- I. Allah'a karşı sorumluluğun bilincinde olup günahlardan kaçınmaktır.
- II. İşini ve emeğini güzel yapmaktır.
- III. Gösterişten uzak samimi bir yaşam sürdürmektir.
- IV. İnkâr karanlığından iman aydınlığına çıkmaktır.

Buna göre, tanımı verilen kavramlar aşağıdakilerden hangisinde doğru bir sıralamayla verilmiştir?

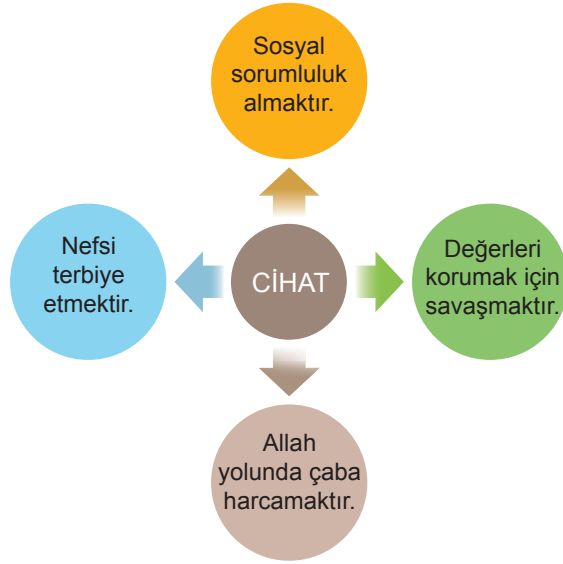
	I	II	III	IV
A)	Takva	İhsan	İhlas	Hidayet
B)	İhlas	Salih Amel	İhsan	Sırat-ı Müstakim
C)	Salih Amel	İhlas	İhsan	Hidayet
D)	Takva	İhsan	İhlas	Sırat-ı Müstakim
E)	İhlas	İhsan	Salih Amel	Hidayet

11. Sırat-ı mustakim, iki kelimeden oluşan bir kavramdır. Bunlardan birincisi olan sırat; yol, ana yol, apaçık yol anlamlarına gelir. Mustakim ise dengeli ve dosdoğru yol, hak yol demektir. Bu manada sırat-ı mustakim; Allah'ın, peygamberleri ve kitapları aracılığıyla gösterdiği dosdoğru yoldur. İslam'ın bizlere çizdiği istikamet ve yaşam tarzıdır. Kur'an-ı Kerim'in, sınırlarını belirlediği çerçevedir. Her türlü aşırılıktan uzak, mutedil yoldur.

Aşağıdaki ayetlerden hangisi doğrudan metinde bahsi geçen kavram ile ilgilidir?

- A) "Ey iman edenler! İçtenlikle ve kararlılık içinde Allah'a tövbe edin..."
(Tahrîm suresi, 8. ayet)
- B) "İşte kitap; onda asla şüphe yoktur. O, gûnahtan sakınanlar için bir rehberdir."
(Bakara suresi, 2. ayet)
- C) "... Siz de (ey müminler) dünya ve ahirete faydalı işler yapın; şüphesiz ben yaptıklarınızı görmekteyim."
(Sebe' suresi, 11. ayet)
- D) "Ey iman edenler! Allah'tan korkun, ona yaklaşmaya vesile arayın ve onun yolunda cihat edin ki kurtuluşa eresiniz."
(Mâide suresi, 35. ayet)
- E) "'Rabb'imiz Allah'tır.' deyip de dosdoğru çizgide yaşayanlar, işte onların üzerine melekler şu müjdeyle inerler: 'Korkmayın, kederlenmeyin, size vaat olunan cennetle sevinin!'"
(Fussilet suresi, 30. ayet)

12. Cihat kelimesinin farklı anlamları şemada gösterilmiştir.

Buna göre aşağıdaki ayet ve hadislerden hangisi cihat kavramıyla ilgili olarak verilen açıklamalara uygun bir örnek değildir?

- A) "Ve seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik."
(Enbiyâ suresi, 107. ayet)
- B) "Zeki insan, kötü isteklerini kontrol edebilen ve ölüm sonrası için çalışan kişidir..."
(Hadis-i şerif)
- C) "Allah yolunda öldürülenler için 'ölüler' demeyin. Hayır, onlar diridirler, fakat siz bilemezsiniz."
(Bakara suresi 148. ayet)
- D) "Bir kötülük gördüğünüz zaman elinizle, gücünüz yetmezse dilinizle, ona da gücünüz yetmezse kalben buğz ediniz."
(Hadis-i şerif)
- E) "Herkesin yüzünü ona doğru çevirdiği bir yönü vardır. Öyleyse iyilikte yarışın. Nerede olursanız olun, Allah sizin hepinizi bir araya getirecektir. Şüphesiz Allah her şeye kadirdir."
(Bakara suresi 148. ayet)

13. İfrat kelimesi; abartmak, aşırı gitmek demektir. Tefrit ise; tam tersi bir anlamda ihmal etmek, önemsizleştirmek gibi anlamlara gelir. Bir Müslüman Allah'ın çizdiği sınırlar içinde ve aklın rehberliğinde hayatını sürdürmelidir. Helal ve haram dairesinin farkında olmakla birlikte kararlarında, ilişkilerinde, tepkilerinde kısacası tüm fiil ve davranışlarında bir denge içerisinde olmaya özen göstermelidir.

Bu metinde sözü edilen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İhlas B) İhsan C) Takva D) Hidayet E) Sırat-ı Müstakim

14. Salih amel; imanın gereği olarak ihlasla ve iyi niyetle yapılan, kişiye ve topluma faydalı olan her türlü söz, fiil ve davranışa denir. Kur'an-ı Kerim'de, salih amelin ne olduğunu açıklayan ve insanları salih amel işlemeye teşvik eden birçok ayet yer almaktadır.

Buna göre aşağıdaki ayetlerden hangisi metinde anlatılan kavram ile ilgilidir?

- A) "Peki, onları geleceğinde kuşku bulunmayan bir gün için topladığımızda ve hiçbir haksızlığa uğramaksızın herkese hak ettiği tastamam verildiğinde halleri nice olacak!"
(Âl-i İmrân suresi, 25. ayet)
- B) "Allah; mümin erkeklere ve mümin kadınlara ebedî olarak kalacakları, içinden ırmaklar akan cennetler ve Adn cennetlerinde çok güzel köşkler vadetti."
(Tevbe suresi, 72. ayet)
- C) "Sana kitabı, özellikle ayrılığa düştükleri konuda onları aydınlatman için ve inanan bir topluluğa rehber ve rahmet olsun diye indirdik."
(Nahl suresi, 64. ayet)
- D) "Şüphesiz ki bu Kur'an en doğru yola iletir; iyi davranışlarda bulunan müminlere, kendileri için büyük bir mükâfat olduğunu müjdeler."
(İsrâ suresi, 9. ayet)
- E) "... Bu Kur'an bana, hem sizi hem de ulaştığı herkesi onunla uyarmam için vahyedildi..."
(En'âm suresi, 19. ayet)

15. • "Bir şey yap güzel olsun... Huzura vesile olsun, rikkate yol açsın, şevk versin, yerli yerince, yakışan olsun, rızasını hissettirsin hakikate işaret etsin."
• "Bir şey yap, doğru olsun. İnsanları yalanın ve yanlışın bataklığına düşmekten korusun. Rüzgâra ve akıntıya kapılmasın; kırılsın lakin eğilip bükülmesin..."
• "Bir şey yap iyi olsun. İçten ve samimi, hizmetten, hürmetten, merhametten müteşekkil olsun. Kalpleri yumuşatsın; garibin, yolcunun, zayıfın derdine derman olsun."

Metindeki numaralanmış cümlelerden sırasıyla aşağıdaki kavramlardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Salih amel – İhlas – İhsan
B) İhsan – İhlas – Hidayet
C) Salih amel – İhsan – İhlas
D) İhlas – İhsan – Hidayet
E) İhsan – Cihat – İhlas

16. “İman edip dünya ve ahiret için yararlı işler yapanlara gelince, onlar için de konak olarak Firdevs cennetleri vardır. Orada ebedî kalacaklardır. Oradan hiç ayrılmak istemezler. De ki: ‘Rabb’imin sözleri için denizler mürekkep olsa ve bir o kadar mürekkep ilave etseydik dahi Rabb’imin sözleri bitmeden önce mutlaka deniz tükenirdi. De ki: ‘Ben, yalnızca sizin gibi bir insanım. Şu var ki bana, ilahınızın, sadece bir ilah olduğu vahyolunuyor. Artık her kim Rabb’ine kavuşmayı bekliyorsa dünya ve ahirete yararlı iş yapsın ve Rabb’ine ibadette hiçbir şeyi ortak koşmasın.’”

(Kehf suresi, 107-110. ayetler)

Bu ayetlerden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Allah’a inanıp dürüst bir yaşam sürdürenler ödüllendirileceklerdir.
- B) Hz. Muhammed (sav.) Allah’ın mesajlarını getiren elçisidir.
- C) İman edenler salih ameller işlemelidirler.
- D) Allah şirk günahını asla affetmeyecektir.
- E) Allah’ın ilim ve hikmeti sınırsızdır.

17. Hidayete girmek kadar hidayet üzere kalmak da büyük önem taşımaktadır. Çünkü bazı kimseler hayatlarının bir bölümünde hidayet dairesi içinde yaşamakta, ancak bir noktadan sonra hak yoldan sapmaktadır. Bu sapma helal ve haram sınırının ihmal edilmesi şeklinde olabileceği gibi bilgisizce tutturulan bazı yollarla aşırı uçlara kaymakla da mümkün olabilmektedir. Bilinçli bir Müslüman, bu konuda son derece dikkatli olmalıdır. Ömrünün sonuna kadar sırat-ı müstakim üzere kalmaya gayret etmelidir.

Metinde anlatılanlar göz önünde bulundurulduğunda aşağıdaki ayetlerden hangisi bu durum ile ilişkilendirilemez?

- A) “Kötülüklerin çokluğu sizi cezbetse de iyi ile kötü bir değildir. O halde ey akıl sahipleri, Allah’a asi olmaktan sakının ki kurtuluşa eresiniz!”
(Mâide suresi, 100. ayet)
- B) ”De ki: ‘Allah dilemedikçe ben kendime bile ne bir zarar ne de fayda vermeye muktedirim. Her ümmetin bir eceli vardır. Ecelleri geldiğinde ne bir an geri kalır ne de bir an ileri gidebilirler.’”
(Yûnus suresi, 49. ayet)
- C) “Ey Ehl-i kitap! Hakkın sınırlarını aşarak dininizde aşırılığa gitmeyin. Daha önce kendileri saptığı gibi birçoklarını da saptıran ve yolun doğrusundan uzaklaşan bir topluluğun keyfi istek ve arzularına uymayın.”
(Mâide suresi, 77. ayet)
- D) “Eğer onlar Tevrat’ı, İncil’i ve Rabb’leri tarafından kendilerine indirileni (Kur’an’ı) gereğince uygulasalardı elbette üstlerinden ve ayaklarının altından (bol bol rızık) yiyeceklerdi. Onlardan orta yolu tutan bir zümre vardır. Ama onların birçoğunun yaptığı ne kötüdür!”
(Mâide suresi, 66. ayet)
- E) “Kim doğru yolu seçerse bunu ancak kendi iyiliği için seçmiş olur; kim de doğruluktan saparsa kendi zararına sapsa olur...”
(İsrâ suresi, 15. ayet)

18. Haksız bir saldırı, yok etme, sömürme ya da zulmetme mücadelesi değil, aksine Müslüman'ın, vatanında şerefi, kimliği ve özgürlüğüyle var olma; imanını, bayrağını, istiklâlini ve haysiyetini muhafaza etme azmidir. Zulme ve zalime karşı, bir milletin hukukunu savunma gayretidir. Hakkı tutup kaldırma, yeryüzünde barış, huzur, adalet ve iyiliği yayma gayesidir.

Bu parçada aşağıdaki kavramlardan hangisine vurgu yapılmaktadır?

- A) Takva B) Cihat C) İhlas D) İhsan E) Salih amel

19. • “Kim Allah’a ve Resul’üne itaat eder, Allah’tan korkar ve ona karşı gelmekten sakınırsa, işte onlar başarıyı elde edenlerin ta kendileridir.”
(Nûr suresi, 52. ayet)
- “Ey iman edenler! ...İyilik ve Allah’a karşı gelmekten sakınma üzere yardımlaşın. Ama günah ve düşmanlık üzere yardımlaşmayın. ...”
(Mâide suresi, 2. ayet)

Bu ayetlerde vurgulanan ortak husus aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Takva B) Hidayet C) İhsan D) İhlas E) Sırat-ı müstakim

20. • “Şüphesiz, inanıp yararlı işler yapanlara gelince onlar için içlerinde ebedî kalacakları Firdevs cennetleri bir konaktır. Oradan ayrılmak istemezler.”
(Kehf suresi, 107 ve 108. ayetler)
- “De ki: Ben de ancak sizin gibi bir insanım, (Ne var ki) bana, ‘Sizin İlah’ınız ancak bir tek ilahtır.’ diye vahyolunuyor. Kim Rabb’ine kavuşmayı umuyorsa yararlı bir iş yapsın ve Rabb’ine ibadette kimseyi ortak koşmasın.”
(Kehf suresi, 110. ayet)

Verilen ayetlerde salih amelin;

- I. İman,
II. Takva,
III. Tevhit

kavramalarının hangileriyle olan ilişkisine değinilmektedir?

- A)Yalnız I B) Yalnız II. C) I ve II. D) I ve III. E) I, II ve III.

21. Köylünün biri, ineklerin sütünden tereyağı yapar, her gün bunun bir kilosunu kasabadaki fırıncıya satardı. Aldığı paranın bir kısmıyla fırıncıdan bir ekmek alır, köyüne dönerdi. Bir gün fırıncı köylüye çıkışmaya başlar.

–“Ben sana güvenerek getirdiğin yağları hiç tartmadan aldım, müşterilerime sattım. Oysaki sen yağları eksik tartıyormuşsun. Seni şikâyet edeceğim.” der.

Köylü yağları kendisinin tarttığını, hepsinin de bir kilo olduğunu söyler. Bunun üzerine fırıncı, köylünün o gün getirdiği yağı tartar ve yağ bir kilodan azdır. Fırıncı, köylüyü mahkemeye verir. Fırıncıyı dinleyen hâkim köylüye dönerek:

–“Sen bu adamı kandırıyormuşsun. Tartıda haksızlık yapıyormuşsun. Doğru mu?” Köylü:

–“Sayın hâkim! Ben fırıncıya her gün bir kilo yağ veririm. Alacağım paranın bir kısmıyla kendisinden bir ekmek alırım. Köydeki terazimin gramları çoktandır kayıp. Ben, gram olarak fırıncının bir kilo diye verdiği ekmeği kullanırım. Fırıncının ekmeği bir kilodan azsa benim yağım da az olur.”

Fırıncı birden telaşlanır ve davasından vazgeçmek ister. Hâkim kabul etmez. Fırına yetkilileri gönderir ve birkaç ekmeği getirtip tartar. Ekmeklerin hepsi bir kilodan az gelmiştir. Köylü davayı kazanmış, fırıncının hilesi ortaya çıkmıştır.

Verilen hikâyede fırıncının tavrı aşağıdaki kavramlardan hangisinin ihmal edilmesiyle ilişkilendirilemez?

- A) Takva B) İhsan C) Hidayet D) Salih amel E) Sırat-ı müstakim

22. “Rabb’inizin bağışına ve takva sahipleri için hazırlanmış olup genişliği gökler ve yer kadar olan cennete koşun! O takva sahipleri ki bollukta da darlıkta da Allah için harcarlar; öfkelerini yutarlar ve insanları affederler. Allah da güzel davranışta bulunanları sever. Yine onlar ki bir kötülük yaptıklarında, ya da kendilerine zulmettiklerinde Allah’ı hatırlayıp günahlarından dolayı hemen tövbe istiğfar ederler. Zaten günahları Allah’tan başka kim bağışlayabilir ki! Bir de onlar, işledikleri kötülüklerde, bile bile ısrar etmezler.”

(Âl-i İmrân suresi, 133-135. ayetler)

Verilen ayetlerden takva sahipleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Sabırlıdırlar. B) Yapıcıdırlar. C) Münzevidirler.
D) Diğerkâmdırlar. E) Yanlışta direnmezler.

23. “Ey iman edenler! Allah’a ve ahiret gününe inanmadığı hâlde insanlara gösteriş olsun diye malını harcayan kimse gibi sadakalarınızı başa kakmak ve gönül kırmak suretiyle boşa çıkarmayın. Böylesinin durumu, üzerinde biraz toprak bulunan ve maruz kaldığı şiddetli yağmurun kendisini çıplak bıraktığı bir kayanın durumu gibidir. Onlar kazandıklarından hiçbir şey elde edemezler. Allah kâfirler topluluğunu hidayete erdirmez.”

(Bakara suresi, 264. ayet)

Bu ayette aşağıdaki kavramlardan hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Cihat B) İhlas C) İhsan D) Takva E) Hidayet